

KINDERGENEESKUNDE

PEG-KATHETER EN MIC-KEY BUTTON VOOR KINDEREN

Uw kind kan langere tijd niet gewoon eten. Daarom heeft u samen met uw arts besloten om uw kind sondevoeding te geven. Sondevoeding is vloeibaar eten dat via een slangetje rechtstreeks naar de maag gaat. Bij uw kind gebruiken we hiervoor een PEG-katheter of Mic-Key button. Hierbij krijgt uw kind voeding via een speciaal buisje dat door de buik in de maag uitkomt. In deze folder leest u meer over de PEG-katheter en de Mic-Key button.

We beginnen deze folder met informatie over de PEG-katheter, omdat uw kind meestal altijd eerst een PEG-katheter krijgt. Na drie maanden vervangen we de PEG-katheter door de Mic-Key button. Achter in deze folder staat informatie over gebitsverzorging en het toedienen voor medicijnen. Deze adviezen gelden voor zowel de PEG-katheter als de Mic-Key button. Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, stel ze dan gerust aan uw behandelend arts.

In deze folder vindt u de volgende informatie:

- A. Wat is een PEG-katheter?
- B. Na het plaatsen van de katheter
- C. Voeding door de PEG-katheter geven
- D. Wat is een Mic-Key button?
- E. Het plaatsen van de Mic-Key button
- F. Voeding door de Mic-Key button geven
- G. Toediening van medicijnen
- H. Gebitsverzorging
- I. Vragen?

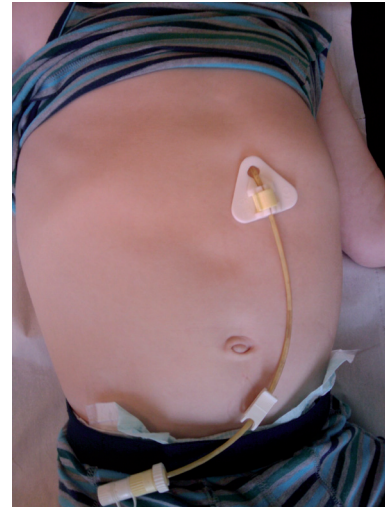
Deze informatie voor patienten is met de grootste zorg samengesteld. Het betreft algemene informatie. Aan deze informatie kunnen geen rechten worden ontleend.

© Jeroen Bosch Ziekenhuis / www.jeroenboschziekenhuis.nl

(KIN-185, uitgave januari 2019)

A. Wat is een PEG-katheter?

PEG is de afkorting van: percutane (= door de huid), endoscopische (= met een endoscoop), gastrostomie (= in de maag). Een katheter is een slangetje waar vloeibaar voedsel doorheen kan. De PEG-katheter bestaat uit een doorzichtige slang met een aansluitstukje. Het slangetje komt in de maag van uw kind. Het aansluitstuk wordt op de buik geplaatst en afgesloten met een dopje. Onder dit dopje zit het gaatje, waardoor het eten direct in de maag kan. Aan de binnenkant van de maag zit een plaatje om de PEG op de goede plek te houden.

Voordelen

Het is spannend om bij uw kind een PEG-katheter aan te laten leggen. Hoe zal uw kind hierop reageren? Zal het voeden en schoonmaken goed verlopen? Een PEG-katheter heeft een aantal belangrijke voordelen. Het belangrijkste voordeel is dat in het dagelijks leven van u en uw kind de nadruk niet meer zoveel op eten ligt. Voordat uw kinderarts een PEG-katheter heeft aangeraden, is er vaak al een lange tijd strijd om het eten geweest. Uw kind krijgt via de PEG voldoende voedingsstoffen binnen. U heeft weer tijd en energie om ook weer leuke dingen met uw kind te ondernemen.

Daarnaast is het voordeel van de PEG dat de katheter onder de kleren zit en dus niet direct zichtbaar is. Het slangetje is dikker dan katheters die door de neus worden ingebracht. Hierdoor raakt het slangetje minder snel verstopt. Het gebruik van de PEG is pijnloos voor uw kind.

Opname en operatie

Uw kind wordt drie tot zeven dagen opgenomen op de kinderafdeling. De opname begint één dag voor de operatie. 's Middags om 14.00 uur verwachten we u en uw kind in het ziekenhuis. Dokters (een maag, darm, lever-kinderarts en een chirurg) zetten de PEG in de buik van uw kind. Uw kind krijgt hiervoor narcose. In de folder *Anesthesie bij kinderen, (KIN-736)* staat precies vermeld wanneer en wat uw kind nog mag eten of drinken voor de operatie.

Tijdens de operatie plaatsen de artsen de PEG via de mond en slokdarm in de maag. Dit gebeurt met een endoscoop: een soepele bestuurbare slang. Na de operatie krijgt uw kind een proefvoeding (water). Als de proefvoeding goed verlopen is, begint uw kind met een kleine hoeveelheid sondevoeding. Dit gebeurt in overleg met u, de diëtist en de kinderarts. Hiervoor krijgt u van de diëtist een schema.

Na de operatie

Tijdens de operatie krijgt uw kind een infuus met antibiotica. De eerste dagen kan uw kind wat pijn hebben of kan de buik wat raar aanvoelen. Ook kan er wat vocht uit de wond komen of wat bloed. Dat is normaal en niet erg. Vaak heeft een kind de eerste dagen ook last van keelpijn. Dit komt door het buisje dat tijdens de operatie in de keel zat. Deze keelpijn is vervelend, maar gaat vanzelf over.

De diëtist van het ziekenhuis overlegt samen met u welke sondevoeding geschikt is voor uw kind. Verder leert u hoe u thuis sondevoeding kunt geven. De verpleegkundige van de kinderafdeling zorgt ervoor dat u de juiste materialen thuis krijgt geleverd.

zoals een voedingspomp en de sondevoeding. De verpleegkundige kan ook voor u regelen dat er een verpleegkundige van thuiszorg bij u thuis komt kijken.

B. Na het plaatsen van de PEG-katheter

Gemiddeld blijft een kind na een PEG-plaatsing drie tot zeven dagen in het ziekenhuis. Het hangt van de conditie van uw kind af wanneer uw kind naar huis gaat.

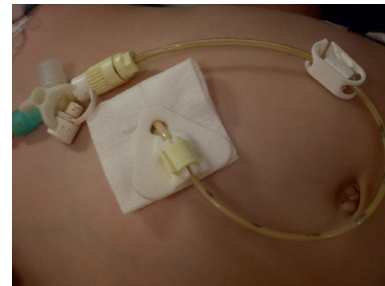
Wat gebeurt er de eerste drie dagen in het ziekenhuis?

- In overleg met de kinderarts krijgt uw kind op de dag van de operatie een proefvoeding (water)
- Als de proefvoeding goed verlopen is, start de sondevoeding volgens een opklimschema, dat is opgesteld door de kinderarts en de diëtist.
- U mag de PEG-katheter de eerste drie dagen niet draaien of uit het afdekplaatje halen.
- Het is belangrijk om de insteekopening van de katheter de eerste drie dagen zo min mogelijk aan te raken.
- De 3e dag draait de verpleegkundige de PEG-katheter 360 graden en dompelt deze. Zij leert u hoe u dagelijks de katheter zelf 360 graden te draaien en te dompelen.
- Uw kind mag de eerste drie dagen niet douchen en mag zeven dagen niet in bad.
- De verpleegkundige controleert samen met u uw kind verschillende keren per dag. Zij/hij bekijkt de huid rondom de katheter.

De eerste week na de operatie zijn de volgende zaken van belang; zowel tijdens de opname als thuis.

Verzorging:

- Was uw handen
- Reinig de huid van uw kind met water en zeep.
- Als de huid geïrriteerd is, de huid reinigen met desinfectans (chloorhexidine 70%) en een gaasje.
- Maak met elk gaasje maar één streep op de huid, van de insteekopening af. Ga niet poetsen. Gebruik elk gaasje dus maar één keer.
- Reinig de onder en bovenzijde van het huidplaatje goed met een gaasje. Het gaasje moet helemaal nat zijn van desinfectans.
- Gebruik voor de onderkant van het huidplaatje eventueel een wattenstaafje.
- Als de wond lekt, kunt u een gaasje onder het huidplaatje plaatsen. Dit gaasje mag blijven zitten tot de volgende verzorgingsronde.
- Plak nooit de PEG katheter of het huidplaatje af met pleisters, anders gaat de huid irriteren.
- Spoel de katheter minimaal 3 to 6 x daags door met 40 ml lauwwarm water. Dit moet u doen na elke sondevoeding pack wisseling, na elke portie voeding en voor en na medicatie via de katheter.
- U kunt de katheter vastzetten aan het hemd met behulp van een speldje.
- Uw kind mag na één week met de PEG gewoon in bad, onder de douche en in het zwembad. Daarna moet u de huid wel droog maken, bijvoorbeeld met een gaasje.

C. Voeding door de PEG-katheter geven

Hieronder geven wij u een instructie hoe u de sondevoeding kunt geven via de PEG-katheter.

Wat heeft u nodig?

- De afgesproken hoeveelheid sondevoeding
- Voedingspomp of spuit
- Toedieningsstelsel (indien nodig)
- Medicatie (indien nodig)
- Spuit van 10 milliliter
- Water of Spa rood (u mag pas koolzuurhoudende drank gebruiken als uw kind ouder is dan twaalf maanden)
- Afsluitdopje

Aan de slag

- Zorg dat al het materiaal binnen handbereik ligt.
- Was uw handen.
- Uw kind kan tijdens het toedienen van de voeding /medicatie op de rug liggen of in een (rol)stoel zitten.

Voeding via een spuit

1. Sluit een met water gevulde spuit aan op de katheter.
2. Open de katheter.
3. Controleer of de katheter het voedsel/vocht goed doorlaat. Het doorspuiten moet gemakkelijk gaan.
4. U dient de voeding toe met een voedingspomp, door de voeding rustig in te spuiten of door de voeding te hevelen (=met een slangetje van hoog naar laag laten lopen).
5. Na toediening van de voeding spoelt u de katheter door met 40 milliliter water of koolzuurhoudende drank om verstopping van de slang te voorkomen. (u mag pas koolzuurhoudende drank gebruiken als uw kind ouder is dan 12 maanden)
6. Sluit de PEG-katheter af met een afsluitdopje (gebruik elke dag een nieuw dopje).
7. Ruim het gebruikte materiaal op.
8. Was uw handen.

Voeding via een voedingspomp

1. Vul het toedieningsstelsel met sondevoeding en sluit het systeem aan op de katheter.
2. Stel de pomp op de afgesproken hoeveelheid in en zet hem aan. Let er altijd op dat de katheter niet is afgeklemd.
3. Koppel het systeem los van de katheter als de voeding is toegediend.
4. Spoel de katheter door met 40 milliliter water of koolzuurhoudende drank.
5. Sluit de katheter af met een afsluitdopje (gebruik elke dag een nieuw dopje).
6. Spoel het toedieningsstelsel door met water.
7. Ruim het gebruikte materiaal op.
8. Was uw handen.

Mic-Key button

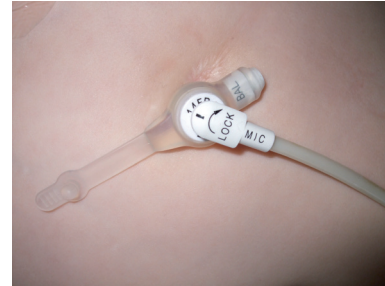
De PEG-katheter van uw kind wordt vervangen door een Mic-Key button. De Mic-Key button is gemakkelijker in gebruik dan de PEG-katheter. We plaatsen de Mic-Key button wanneer de fistel in de buikwand mooi glad en rond is geworden. Dit is ongeveer na drie maanden.

In dit gedeelte van de folder vindt u de volgende informatie:

- D. Wat is een Mic-Key
- E. Het plaatsen van de Mic-key
- F. Voeding geven via de Mic-Key button

D. Wat is een Mic-Key?

De Mic-Key is een voedings slang die via de buikwand in de maag is aangebracht. Aan het ene uiteinde, in de maag, bevindt zich een ballon. Deze ballon moet gevuld worden met kraanwater. Aan het andere uiteinde, op de buik, bevindt zich een uitwendige button. Aan deze button zit een afsluitdopje vast. U kunt op deze button een slang aansluiten. Hierdoor kunt u voedsel en water geven aan uw kind.

Voordelen:

Het belangrijkste voordeel van de Mic-Key ten opzichte van de PEG-katheter is dat er bij de Mic-Key geen slang meer aan de buik van uw kind zit. De Mic-Key zit onder de kleren en is dus niet meteen zichtbaar. Daarnaast is de Mic-Key ook heel gemakkelijk in gebruik. U kunt zelf de Mic-Key verwisselen. Tot slot zorgt de Mic-Key ervoor dat de fistel in de buikwand goed open blijft.

E. Het plaatsen van de Mic-Key

De éérste Mic-Key brengen we onder narcose in, meteen nadat de PEG katheter is verwijderd. Dit gebeurt via een dagopname op de kinderdagbehandeling. Na de operatie kan er meteen de eerste voeding doorheen gegeven worden. Hierna wordt de Mic-Key om de drie maanden vervangen. Dit kunt u zelf thuis doen als u dit wilt. Wij zorgen ervoor dat u dit een aantal keer kan oefenen op de kinderdagbehandeling, zodat u voldoende vertrouwen heeft om het zelf te gaan doen. Als u dit niet wilt of kunt, dan kan de thuiszorg dit bij u thuis komen doen, of u komt daarvoor naar het ziekenhuis.

F. Voeding geven via de Mic-Key button

Via de Mic-Key wordt voeding en medicatie gegeven. Wanneer er geen voedsel of vloeistoffen worden toegediend, kunt u de voedingspoort afsluiten. Hiervoor is er een afsluitdopje aan bevestigd. In de voedingspoort zit een anti-reflux klep. Deze klep zorgt ervoor dat er geen maaginhoud uit de slang lekt. De verlengset wordt gebruikt voor voeden en ontluchten (ook decompressie of boeren genoemd).

Het is belangrijk dat u de voedingspoort en de anti-reflux klep schoon houdt. Anders kan opgedroogd voedsel in de uitsparing vast komen te zitten en de klep openhouden. Dit kunt u voorkomen door de button goed na te spoelen met water. Gebruik voor de buitenkant van de button eventueel wattenstaafjes. Zo geeft u de voeding geen kans om op te drogen.

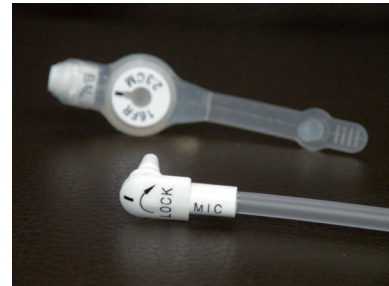
De ballon

De voedingslang heeft een ballon in de maag. Deze ballon is gevuld om de slang op zijn plaats te houden. De arts heeft deze met kraanwater gevuld nadat de slang heeft aangebracht.

Het is belangrijk om de inhoud van de ballon eenmaal per week te controleren. De hoeveelheid water die in de ballon moet zitten is afhankelijk van de soort Mickey. Op de button staat vermeld hoeveel water er in gaat. U kunt dit controleren door een spuitje in het ventiel van de Mic-Key te steken. Hiermee kunt u de ballon laten leeglopen en vullen.

De verlengslang

De verlengslang sluit u aan op de button. Dit doet u door de zwarte lijn op de verlengset in één lijn te brengen met de zwarte streep op de button. Steek de "neus" van de verlengslang in de button en draai hem een kwartslag rechtsom.

Hieronder geven wij u een instructie hoe u de sondevoeding kunt toedienen via de Mic-Key button.

Wat hebt u nodig?

- De sondevoeding
- De verlengslang voor op de Mic-Key button
- Voedingspomp of spuit
- Toedieningsstelsel
- Medicatie
- Spuit van 50 milliliter
- Spuit van 10 milliliter
- Water

Zorg dat al het materiaal binnen handbereik ligt. Uw kind kan tijdens het toedienen van de voeding / medicatie op de rug liggen of in de stoel zitten. Was uw handen.

Voeding via een spuit:

1. Sluit de verlengslang aan op de Mic-Key button.
2. Zet hierop de 50 milliliter spuit, gevuld met sondevoeding.
3. Open de afsluitklem op de verlengslang.
4. Spuit de voeding langzaam in, of hevel de voeding (=met een slangetje van hoog naar laag laten lopen)
5. Spuit 10 milliliter water na.
6. Doe de afsluitklem van de verlengslang dicht.
7. Haal de verlengslang van de Mic-Key button en spoel deze bij de wasbak goed door met water. Er mogen geen voedingsresten in de slang achterblijven.
8. Ruim de verlengslang stofvrij op.
9. Was uw handen.

Voeding via de voedingspomp:

1. Sluit de verlengslang aan op de Mic-Key button.
2. Vul het toedieningsstelsel met sondevoeding en sluit het systeem aan op de verlengslang.
3. Open de afsluitklem van de verlengslang.

-
4. Stel de pomp in op de afgesproken hoeveelheid voeding, en zet deze aan.
 5. Na toedienen van de voeding, zet u de afsluitklem dicht. Haal het toedieningsstelsel van de voedingspomp van de verlengslang, zet de 10 milliliter spuit op de verlengslang. Spoel de verlengslang door met water. Zet de afsluitklem dicht en haal de verlengslang van de Mic-Key button af. Sluit de Mic- Key met het dopje af.
 6. Spoel de verlengslang bij de wasbak goed door met water, en ruim deze stofvrij op.
 7. Spoel het toedieningsstelsel van de sondevoedingpomp door met water.

Informatie voor PEG-katheter en Mic-Key

G. Toedienen van de medicijnen

Let op:

- Juiste medicijn
- Juiste hoeveelheid
- Juiste wijze van toediening
- Juiste tijdstip

De medicijnen dient u altijd toe met een spuitje, op dezelfde manier als de voeding. Overleg met uw apotheker als de medicijnen niet in opgeloste of vloeibare vorm geleverd kunnen worden. Als u klaar bent, spoelt u de katheter door met lauwwarm water of koolzuurhoudende drank. Dit helpt om verstopping van de katheter te voorkomen. U mag pas koolzuurhoudende drank gebruiken als uw kind ouder is dan twaalf maanden.

Benodigheden:

- 50 ml spuit
- (kraan) water
- Spoel het katheter door met 40 ml water. Doe dit voor en na elke portie voeding, of bij het wisselen van de fles. Zorg dat u het in ieder geval 3 tot 6 keer per dag doorspoelt.
- Spoel de katheter niet alleen voor, maar ook na het toedienen van medicijnen door. Dus ook tussen de verschillende medicijnen! Dit is belangrijk om een reactie van de verschillende medicijnen te voorkomen.
- Gebruik elke dag een nieuwe spuit
- Katheters die (tijdelijk) niet gebruikt worden, moeten 1 keer per dag schoongespoeld worden
- Als uw kind medicijnen gebruikt, vraag de arts om de juiste toedieningsvorm.

Algemene aandachtspunten

- Geef de voeding langzaam. Gebruik dezelfde tijd die uw kind nodig heeft om normaal te eten. Als u te snel werkt, kan uw kind gaan spugen of ademhalingsproblemen krijgen.
- Bij voorkeur geeft u de voeding door het te hevelen of met een voedingspomp.
- Te warme voeding kan irritatie veroorzaken.
- Kinderen met volledige sondevoeding lopen grotere kans op ontstekingen van het mondslijmvlies (stomatitis, spruw), omdat ze via de mond geen voeding meer binnen krijgen. Daarom is regelmatige mondverzorging noodzakelijk.
- Kinderen met sondevoeding hebben bij koorts en warm weer extra vocht nodig om uitdroging te voorkomen. Overleg met uw arts over richtlijnen in deze situaties.

H. Verzorging van de mond en het gebit

Omdat uw kind niet kan eten, krijgt het minder speeksel in de mond. Hierdoor kan schade aan het gebit of het tandvlees ontstaan. Het is daarom belangrijk de mond goed schoon en vochtig te houden:

- Poets meerdere keren per dag de tanden van uw kind.
- Spoel de mond regelmatig met water, dit houdt de mond vochtig.
- Spoel de mond goed met water na het gebruik van producten met veel suiker.
- Lippen crème of vette zalf helpen tegen uitdroging van de lippen en de huid rondom de mond.

- Geef uw kind als het kan af en toe een suikervrij zuurtje of kauwgom. Hierdoor maken de speekselklieren speeksel aan. En het zorgt voor een frisse smaak in de mond. Er zijn ook speciale sprays om de mond vochtig te houden.

Kinderen met sondevoeding hebben bij koorts en warm weer extra vocht nodig om uitdroging te voorkomen. Overleg met uw arts over richtlijnen in deze situaties

I. Heeft u nog vragen?

Hebt u nog vragen of zijn er complicaties bij het gebruik van de PEG-katheter of de Mic-Key button, neem dan contact op met (afhankelijk van de afspraak die er gemaakt is):

Tijdens kantooruren: Kinderdagbehandeling (073) 553 25 26
of polikliniek Kindergeneeskunde: (073) 553 23 04.

Buiten kantooruren: kinderafdeling (073) 553 25 27
(vragen naar dienstdoende kinderarts)

Of u kunt contact opnemen met het Verpleegkundig Technisch Thuiszorg Team bij u in de regio.

Het Jeroen Bosch Ziekenhuis heeft een eigen kinderwebsite: www.halloziekenhuis.nl

A. Gegevens Mic-Key button/PEG-katheter

Type en maat:

Datum plaatsing

Mic-Key button/katheter vervangen op (datum):.....